DERGÂHLAR **Mustafa ÖZDAMAR**

Fındıklı'dan Kabataş'a

936 liraya satılan dergâh

Kimi yol için istimlâk edilmiş, kimi Vakıflar tarafından satılmış, sanatların en güzeli olan "insan terbiyesi" ile uğraşan bu müesseseler birer birer elden çıkmış.

İLYAS ÇELEBİ CAMİİ VE AKARCA KADİRİ ZÂVİYESİ

Fındıklı'da Kılıç Ali Paşa Mahallesi İlyas Çelebi sokağındaki 56 ada 8 parsel sayılı **İlyas Çelebi Camii**, diğer adıyla Akarca Mescidi; Kalyoncular Defterdarı **İlyas Çelebi'nin çelebiliğini yansıtan zarif bir mabed.**

Günümüzde yüzü câmi olarak gülen, çevreye ezan ve ibâdetin doyumsuz cıvıltılarını sunan bu zarif mescid, XVI. yüzyılda yaptırılmış "iki oda bir sofa ve bir methali müştemil" bir Kadirî Zâviyesidir.

Vaktiyle, İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğünün Teberrükât Ambarında incelediğim, dervişanın eyvallah dönemini simgeleyen bir **Kadirî** tâc-ı şerifinde şu mısralar yer alıyordu:

Şâh-ı levlâke varır,
Nisbet-i Abdülkâdir.
Tâc-ı Merdân-ı Hüda,
Hazreti Abdülkâdir.

KEŞFÎ CAFER EFENDİ DERGÂHI

1958'lerden önce, Mimar Sinan Üniversitesinin önünde, kadastrol konumuyla Pürtelâş Hasan Efendi Mahallesi Meclisi Mebusan Caddesinde 33 ada 5 parsel sayılı yerde **Perizat Hatun** ya da **Hatuniye Mescidi** olarak anılan bir câmi vardı. Kıbrıs Beylerbeyi **Ahmet Paşa**'nın eşi **Perizat Hatun** *yaptırmıştı. 1008 H/1599'larda Derûnunda, yani cami ile aynı kompozisyon içinde; Şeyh Hasan, Şeyh Seyyid Cafer Keşfî, Sümbülî (Öl.1053 H), Şeyh Receb (Öl.1055 H), Şeyh Fazlullah (Öl. 1065 H), Şeyh Ama Hasan (Öl. 1118 H), Şeyh Mustafa (Öl. 1140 H), Şeyh Mehmed (Öl. 1149 H), Şeyh İbrahim (Öl. 1178 H), Şeyh Seyyid Mehmed Nebî (öl. 1189 H), Şeyh Hafız İsmail Hakkı (Öl. 1234 H), Şeyh Yunus Hilmi (Öl. 1279 H), Şeyh Seyyid Hafız Ahmed Şevkî (Öl. 1302 H) ve Şeyh Mehmed Kudretullah (Öl. 1313 H) Efendilerin görev yaptıkları bir Dergâh bulunuyordu: Kimi kaynaklarda ikinci şeyhine izâfetle* **Keşfî Cafer Efendi Dergâhı,** kimi kaynaklarda da dokuzuncu şeyhine izâfetle **Nebi Efendi Tekkesi** adıyla anılıyordu.

Devran-ı mukabele günü **cuma** olan ve **Rufâîlikle Sümbüliliği** kucaklaştıran bu dergâh 1958'lerde istimlâk edilerek yola katılmadan önce güzel sanatların en güzeli olan **"insan terbiyesi"** ile uğraşan bir eğitim kurumu olarak görev yapıyordu.

Sözünü ettiğimiz terbiyenin özü şuydu:

Bir kez gönül yıktın ise, kıldığın namaz değil,
Yetmiş iki millet dahi, elin yüzün yumaz değil.
Er odur alçak dura, ayak odur yola vara,
Göz odur ki Hakkı göre, gündüz gören göz değil.

KANTARİ BABA DERGÂHI

Ömer Avni Mahallesi Bağ ve Bey Odaları Sokağındaki 7 ada 28 parsel sayılı **Fatma Hatun Câmiin**de ezan okunuyor: Allahuekber Allahuekber!...

Ezanı içimizden tekrarlıyor ve davetin derûnundaki mesajı özümlemeye çalışıyoruz.

Buna seviniyoruz.

Fakat hemen ardından Hayrat-ı Şerife Defterlerindeki "Fındıklı Fatma Hatun Mahallesi Gümüşsuyu Caddesinde **Kantarî Baba Dergâhı.** Doğusu, bağodaları sokağı; kuzeyi, gümüşsuyu caddesi. 2.5.1936 tarihinde Vakıflar Genel Müdürlüğünün 24.12.1934 tarih 154534/2733 sayılı emriyle 936 liraya satılmıştır" ibaresini hatırlıyor ve buna üzülüyoruz.

Haksız mıyız?

Sayı: 43

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ